

РОЛЬ МЕДИЧНОЇ ЕТИКИ В ГУМАНІЗАЦІЇ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

Скрипник І. М., Потяженко М. М., Люлька Н. О.

Українська медична стоматологічна академія (м. П олтава)

Важливим аспектом гуманізації медичної освіти на сучасному етапі є медична етика, мета якої - не знання, а вчинки. Стосовно медицини, відсутні постійні норми поведінки, оскільки вони різні для всіх епох і країн.

Традиційним у виховній роботі з майбутніми лікарями є розгляд морально-медичних питань, особливо в популярній пресі, з посиланням на клятву Гіппократа. Проте вона була приписана Гіппократу значно пізніше (В. Кремер, Г. Тренлер, 1988). Слід зазначити, що сам Гіппократ вважав, що лікування невиліковних хворих призводить до втрати авторитету лікаря.

У вихованні лікарів принципово важливим є врахування того, що медичну етику не слід розглядати лише в плані ставлення лікаря до хворого.

Вимоги, які повинні пред'являтися до лікаря, - професіоналізм, добросовісність, доброзичіість, а до пацієнта - повага і довіра. За умов відокремлення однієї з наведених якостей порушуються нормальні взаємовідносини.

З появою на початку 70-х років ХХ сторіччя біоетики, яка є наукою про соціальні, правові дані наслідки, зумовлені появою високих біомедичних технологій, високою вартістю лікуванні новими правами хворих, переглянуті погляди на пересадку органів, евтаназію, надання повної інформації про стан здоров'я, прогноз захворювання тощо.

Які ж вони - сьогоденний лікар і пацієнт?

Узагальнено характеризуючи лікаря, то це: відхід від класичних методів діагностики з переоцінкою значущості апаратно-інструментальних даних, втрата індивідуального підходу до кожного хворого, тенденція до все більшої дегуманізації медицини, за умов якої ігноруються психологічні, типологічні, характерологічні особливості пацієнта; небажання лікаря

ознайомлюватися з домашнім, виробничим кліматом і соціальними умовами життя хворого.

Сучасний пацієнт характеризується: зростаючою освіченістю, яка не завжди співпадає з культурою та інтелігентністю; переоцінкою власного розуміння проблем медицини; визнанням швидкості профілактики та ігноруванням її на ділі; схильністю до самолікування (Н. В. Элькн, 1996; N. Elstein, 1999).

В умовах ринкової економіки не можна не рахувати гроші. Однак, розглядаючи етичні аспекти надання лікарської допомоги, слід зазначити, що гроші нерідко деформують взаємовідносини лікаря і пацієнта. Надзвичайно небезпечною для суспільства є псевдомедицина. Важливим ходом є боротьба із знахарями, шаманами, яка повинна проводитись на державному рівні із жорстким контролем за подібною діяльністю, а також їх популяризації у засобах масової інформації. Надзвичайно недостатньо в педагогічному процесі викладаються питання психології і психології самотності та етики і деонтології лікаря у ставленні до осіб похилого та старечого віку

Враховуючи вищезазначене, у підготовці майбутнього лікаря належну увагу слід надавати моральним принципам, у першу чергу треба бути психологом. Кожен відданий своїй справі лікар повинен свідомо прагнути до більш значної досконалості.

Розглядаючи медичну етику в умовах сучасності, не можна вирішувати її актуальні проблеми у відриві від зацікавленості та зусиль усього суспільства.